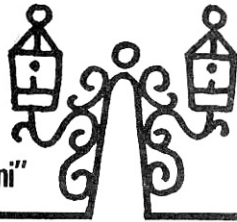

Panu Sveitsiläinen "Murjaani"

Joulunaluspöydälläni on tiernapoika-asiaa ainakin viidellä kielellä ja kolmesta maasta, Suomesta suomeksi ja esperantoksi, Saksasta saksaksi, Sveitsistä saksaksi, ranskaksi ja italiaksi. Sveitsin kansalliskielistä puuttuu vain retoromania, mutta eiköhän tuo esperanto korvaa sen!

Lähetettyäni kahden vuoden takaisen joulupakinani sveitsiläisine Bergünün Sternsingerpostimerkin kuvineen Granbünderin kantonin Landesmuseumin Zürichiin sain museon kulttuuriosaston konservatorilta ystävällisen kirjeen kiitokseen ja monine kinnostavine juhlaperinteistä kertovine liitteineen. Itse asiassa asiaa vaikka joka jouluksi. Pari valokopiota on Sveitsin kansojen juhlista ja tavoista kertovasta Ed.Hoffmannin -Krayerin kulttuurihistoriallisesta teoksesta.

Bergün, jonka "tähtilaulajia" postimerkki esittää ja jossa tämä joululauluperinne tuntuu eläneen katkeamattomana, näyttää sijaitsevan Sveitsin itäosassa, Bodjärven pohjukasta ja Lindausta

suoraan etelään itsensä Reinin latvavesillä, Albulan rannalla. Tämä joki laskee Reiniin. Ennenvanhaan joululauluja esitettiin eri puolilla Sveitsiä. Weihnachtssingen alkoi jo ennen Pyhää iltaa, jouluaattoa, ja jatkui vuodenvaihteen yli Kolmen kuninkaan päivään eli meidän loppiaiseen.

Hyvin vanhoina aikoina myös aikuiset kulkivat Itämään kuninkaiksi pukeutuneina esittämässä joululauluja, mutta sittemmin vain lapset. Ryhmään kului myös tähdenpyörittäjä, ja hyvin varhain tuli mukaan myös narri, huomionvangitsija. Piti hän ihmiset saada lämpenemään ja löysäämään kukkaronsa nauhoja!

Artikkeliin sisältyvistä runoilainauksista löysin sekä Herodoksen että Murjaanin kuninkaan. Herodes kysyy mustalta mieheltä, miksi tämä on niin musta. Ei hän ole musta, hän on hyvin tunnettu, vastaavat kuninkaat, hän on kuningas Kasper Mohrenlandista." Ist König Kasper aus Mohrenland" eli "Yksi herra ja kuningas murijaanein maalta". Herodes: "Bist du König Kasper

aus Mohrenland, So beutest du mir die rechte Hand" eli koska hän oli kuningas Kasper jne., piti hänen ravistaa (puristaa) Herodoksen kättä. Mutta Kasper kumppaneineen vastaa, että hän ei sitä tee, koska he eivät luottaneet Herodekseen.

"Täytyy sinun lankeeman minun eteeni polville ja rukoileman minua", julistaa suomalainen Herodes. Tutulta tuntuu!

Toinen valokopio on H. Brockmannin "Jeroschin sveitsiläistä kansanelämää esittelevästä teoksesta. Sternsingen eli tähdestä laulamisen perinne on säilynyt hyvin esim. Mühlenissä Oberhalbsteinissa ja monilla muillakin seuduilla, Sternsingen varsinkin Oberlandissa ("Ylimäa") ja Mittelbündenisissä. Pyhät kuninkaat tähtensä kanssa kiertävät ja laulavat ikivanhoja, aidon kristillisiä, lapsellisessa yksinkertaisuudessaan hartaina soivia lauluja.

Joulun Ruhtinas syntyi Pyhässä maassa. Sen pieneen Beetlehemiin riensivät paimenet lähikodoilta ja itäisen maan viisaat kaukomailta. Sieltä kaukaa suomalaisillekin läheiseksi tullut kristillinen sanoma ja perinne, kaukaa, kaukaa myös suomalaisen jouluperinteen monenlaiset sivunäytelmät, myös aidosti oululaiset Tiernapojat, Ruotsin, Saksan, Ranskan, Sveitsin, Italian kautta tulleet, tasangoilta, alpeilta ja alppiin takaa, ylismaista ja niiltäkin kaukaisemmista alamaista.

HELVETIA

STERNSINGEN BERGÜN

5

Sveitsiläistä kansanperinnettä: Sternsingen, Bergün. Postimerkki (50 Rp.).

Joulurauhaa! Rauhaa kaikille oululaisille ja tässä samalla myös saksankielisille tohtoritiedottajilleni, Dr.W.Trachslerille Zürichin Landesmuseumiin ja saman tien vähän etelämmäs St.Galeniin ystävillemme Eckerteille ja Dr.Cristina Kröllille Düsseldorfin

Goethe-Museumiin ja tietenkin myös Düsseldorfin eteläpuolelle naapurikaupunkiin Leverkuseniin, jossa am Scherfenbrandin varrella jälleen soinee oululainen tiernapoikalevy!